

UTKAST Protokoll

Til stede: Stein Reinertsen, Terese Bue Kessel, Tore Johnsen, Halvard Johannesen, Asle Eikrem, Sven Thore Kloster, Tone Stangeland Kaufman, Hilde Marie Movafagh,

Forfall: Merete Thomassen, Aksel Johan Lund, April Maja Almaas, Stephanie Dietrich

Fra sekretariatet: Berit Hagen Agøy, Helge Nylenna, Mirjam Syltebø Endalew, Einar Tjelle, Beate Fagerli

Åpning

v/ Einar Tjelle

TN 09/24 Protokoll fra TN-møte 3. juni, 2024

TN 09/24/1 TN protokoll samtalereferat TN 05/24

TN 09/24/2 TN protokoll samtalereferat TN 07/24

Vedtak:

Protokollen var godkjent per epost.

TN 10/24 Orienteringer

TN 10/24/1 Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd, 23. – 25. september 2024

TN 10/24/2 Lutheran Orthodox Joint Statement Filioque

TN 10/24/3 Ny forskning om Den norske kirke

TN 10/24/4 Utredning Den norske kirke i et livssynsåpent samfunn

TN 10/24/5 NKR: Under samme himmel – hvordan bør kristne møte andre religioner?

TN 10/24/6 Andre orienteringer

Vedtak:

TN tar sakene til orientering.

TN 11/24 Planlegging av TNs mandatperiode 2024 - 2027

TN 11/24/1 TNs mandat

Fra TNs behandling:

- TN/Aus forslag om å jobbe videre med «Othering/Annengjøring» som tema må gis tid, ettersom temafeltet behøver modning og kan ha relevans for en mulig Kirkemøtesak om rasisme, for videre arbeid med Sannhets- og forsoningsprosessen, og for oppfølging av Jødedomsutvalgets rapport.
- Internseminarer er en god arbeidsform i modningsprosessen. Eventuelt åpne seminarer bør vurderes videre i prosessen.

- Å jobbe videre med tanke på publisering er en god idé.
- Sannhets- og forsoningsarbeidet kan bidra til å sette premisser for hvordan vi tenker vår egen prosess.
- «Othering» berører mange minoriteter. Det kan være nødvendig med avgrensninger. Interessant også å se på «othering», der grupper bruker Den norske kirke som motsats, eller der Den norske kirke ses på som «den andre».
- Her finnes også flere teoretiske perspektiver som kan være nyttige å ta inn, f.eks. Girards offer-teori. En kan også tematisere forholdet mellom begreper, og hvordan de benyttes.

Vedtak:

1. TN ber TN/AU forberede et nytt internseminar til vårmøtet 2025.
2. TN ber om at pågående arbeidsprosesser rundt sannhet og forsoning, rasisme og oppfølging av jødedomsutvalget tenkes inn i den videre prosessen med «othering».

TN 12/24 Den norske kirke i møte med jødedom og jøder

TN 12/24/1 MKR 28/24 Rapport fra utvalg for Kirken i møte med jødedom og jøder – oppfølging

Steinar Ims og Helge Kollerøs Nylenna innledet til saken. Bispemøtet hadde et omfattende vedtak i oktober 2024, hvor videre oppfølging ligger naturlig hos BM og MKR, men TN ble bl.a. bedt om å følge opp kunnskapsgrunnlaget for saken. Saken passer godt inn i samtalen om «Othering».

Fra TNs behandling:

- VID Stavanger arrangerer flere seminarer som oppfølging.
- Det er behov for å utvikle ressursmateriale om problematiske bibeltekster, det er et faglig sprik mellom ny fagutvikling og forkynnelse. LKT og NNK er viktige kanaler for tekstgjennomgang og bør utfordres.
- En samkjøring med «Othering»-prosessen kunne være interessant. I rapporten er det fire små studier for othering av jøder.
- Vedtakspunktet fra BM ber om mye, avklaring av hva som kan følges opp må gjøres.
- Rapporten kombinerer en (for kirken) selvkritisk holdning med en kritisk vurdering av IHRA-definisjonen av antisemittisme. Denne kombinasjonen er relativt unikt i europeisk, økumenisk sammenheng, og en av rapportens styrker. Bl.a. har Church of England og EKD gitt sin tilslutning til IHRA-definisjonen. Kirkerådet/Mellomkirkelig råd/Bispemøtet oppfordres til å løfte dette engasjementet (kombinasjonen) i økumeniske sammenhenger og i International Council for Christians and Jews. Hele rapporten bør også oversettes til engelsk for å styrke dette arbeidet.
- Det er viktig å få kommunisert til de jødiske miljøene at vi tar spørsmålet på alvor. BM bør gå inn og si noe om historien. Hva gjør vi med erstatningsteologien og misjon?
- TN bør gå inn i den teologiske samtalen om Dnks relasjon til jødedom som en levende religion i dag. Skulle en vurdere et seminar?
- TN bør ta tak i teologiske grunnlagsproblemstillinger, analogt med Tore Johnsens fundamentalteologiske arbeid på forsoning. Vi har dialog med jøder i dag, men ikke

teologiske samtaler. I forrige møte med Det mosaiske trossamfunn var responsen på rapporten positiv. De vil gjerne inviteres samtaler i BM, MKR, TN e.l. Det kunne være svært spennende å invitere til teologisk samtale om Jesustroende jøder, misjon, og få teologisk respons.

- Det ville være flott om det var mulig å jobbe sammen med jødiske teologer om noen av de jødiske spørsmålene, basert på invitasjon og i tillegg til den løpende samtalen.
- Et forslag kan være å invitere til samtale i BM.
- En kan tenke en utvidet Teologisk nemnd i denne sammenhengen. Spennende å ha teologiske responser på utredningen i et litt bredere format, en kan invitere andre nordiske inn. Viktig å ta for seg hele rapporten.
- Her er ulike spor, noe handler om dialogen med jødiske representanter, og hvem er best egnet for å inngå i det. Det andre sporet er inn mot fakta-feltet. Vi kan se på en bredere fagdag for å gi perspektiver. Men, skal TN gjøre det? Vi kan ikke diskutere alle tiltakene på hvert møte, men vi kan ta noen tema inn i othering-prosessen.
- Robert Warrior har skrevet en klassisk tekst hvor han kritiserer Eksodusmotivet i frigjøringsteologi. Den typen erstatningsteologi ble anvendt med full kraft i konvertering av Amerika. Det er et brennbart tema. Viktig å ikke bli blinde for bibelske narrativer som er brukt på en spesiell måte i historien.
- Hva sier vi til BM? Skal vi foreslå en konsultasjon i 2026, f.eks.?
- Det er også et tema vi kan komme tilbake til over lengre tid, og hente inn informasjon om konkret arbeid: TF har kurs, lærestedene tar dette på alvor, og det bør inn i samtalen med BM. En bør også ta høyde for at oppfølgingen av rapporten i noen grad lever sitt eget liv.
- BM er selv med på årlig markering av deportasjonsdagen. Hvis dette skal leve videre i kirken så er det bra med faste markeringer. Kan dette tenkes inn i gudstjenesten, fast på datoen for markeringen? Og holocaust-dagen.

Vedtak:

1. TN takker BM for utfordringen og vil bidra til den teologiske samtalen videre.
2. TN finner det relevant å inkludere rapporten i sitt arbeid med «Othering som teologisk utfordring».
3. TN har følgende innspill til oppfølgingen av rapporten fra utvalg for Kirken i møte med jødedom og jøder:
 - a. TN anbefaler at hele rapporten oversettes.
 - b. TN ber MKR om å bruke rapporten internasjonalt.
 - c. TN ber BM om å sikre faste kirkelige markeringer av deportasjonsdagen og holocaustdagen.
4. TN ber om å få saken opp på et senere møte.

TN 13/24 Oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport

TN 13/24/1 KR-sak om oppfølging av Sannhets- og forsoningsprosessen

Tore Johnsen innledet til saken. En fagkonsultasjon planlegges i samarbeid med

VID, MF, TF, NLA og KiFo, høsten 2025. Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport gir utfordringer som må løses i samarbeid med utdanningsinstitusjonene. TN er invitert inn flere steder i planene.

Fra TNs behandling:

- For utdanningsinstitusjonene er pensumutvikling et viktig perspektiv. Dette henger også sammen med forskning.
- Er det mulig å tenke profesjonsstudenter som målgruppe for deler av arbeidet?
- TN kunne trekke inn et økumeniske ansvar. Kan perspektiver fra Norden (Sápmi) trekkes inn?
- Det er utlyst 2 millioner til tematisk forskning på sannhet og forsoning, for å begynne arbeidet med en faglig etos. Konsultasjon har en funksjon med å samordne det videre arbeidet.
- Forsoningen handler også om majoritetsbefolkningen. Det er aktuelt ikke bare som en samisk sak, men det handler også om majoritetens selvforståelse og det å lære mer om seg selv.
- En naturlig respons fra Dnk og institusjonene er å opprette et professorat i samisk tradisjon.
- I utgangspunktet er ikke dette et TN-seminar, men samtalene i TN har kommet så langt at det ville være fint å ha det med i konsultasjonen. Det er også et tema i BM og hvordan dette integreres inn i kirkelige studier.
- Skulle gjerne hatt kompetanse på dette som prest i Finnmark. Kan utvikle nettbaserte kurs som enkeltemner/valgemner for studenter? Mange TF-studenter er interessert i å dra nordover, men har ikke nødvendigvis kompetansen. Er det mulig å tilby noe på VID som kunne være mulig for studenter å ta ved TF, uten for store emneknudnader?
- Det burde ikke være så stort problem, selv om mange ting skal inn i et profesjonsløp. Godt forslag å legge inn som valgemner, f.eks. forsoning som samfunnssteologi og kirkelig praksis.

Vedtak:

1. TN ber om at høstmøtet legges i sammenheng med forsoningskonsultasjonen.
2. TN ber om at sekretariatet tar med innspillene som kom frem i samtalen med i sitt videre arbeid.

TN 14/24/1 Charta Oecumenica Revisjonsforlag fra CEC – CCEE

Hilde Marie Øgreid Movafagh innledet til saken.

Vedtak:

1. TN støtter forslaget om at høringssvaret inkluderer en oppfordring til å innføre en «Skapervektes dag» i tilknytning til den bredere økumeniske feiringen av «Season of Creation».
2. TN ber om at følgende innspill inkluderes i et høringssvar fra Den norske kirke, gjerne i samarbeid med Norges Kristne Råd:
 - a. Det eurosentriske perspektivet bør tones kraftig ned.

- b. Styrke synet på konfesjonsmangfold som en rikdom i enhetsarbeidet.
- c. Åpne for et mer dynamisk perspektiv på forsoning.

TN 15/24 Nikea-jubileet 2025

Vedtak:

TN tar saken til orientering

TN 16/24 «Othering» som teologisk utfordring

Internseminar (se eget samtalereferat)

Innledning med samtale ved Tore Johnsen: «**Er teologisk ‘Othering’ bygd inn i fundamentene? Mowinckel og liturgien Velsignelse av hus og hjem som eksempel**»

Innledning med samtale ved Mirjam Syltebø Endalew: «**Misjon og Othering**»

Innledning med samtale ved Tone S. Kaufman

Innledning med samtale ved Asle Eikrem

Samtale om «Othering» som teologisk utfordring og innspill til veien videre.

Vedtak:

TN fortsetter samtalen på sitt neste møte.

TN 17/24 Eventuelt

- Datoer for TN-møter 2025
- Evaluering av møtet
- Annet

Vedtak:

TN ber sekretariatet om å sende ut forslag til møtedatoer på Doodle for 2025 snarlig.